

UiO : **Institutt for informatikk**

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

INF2270

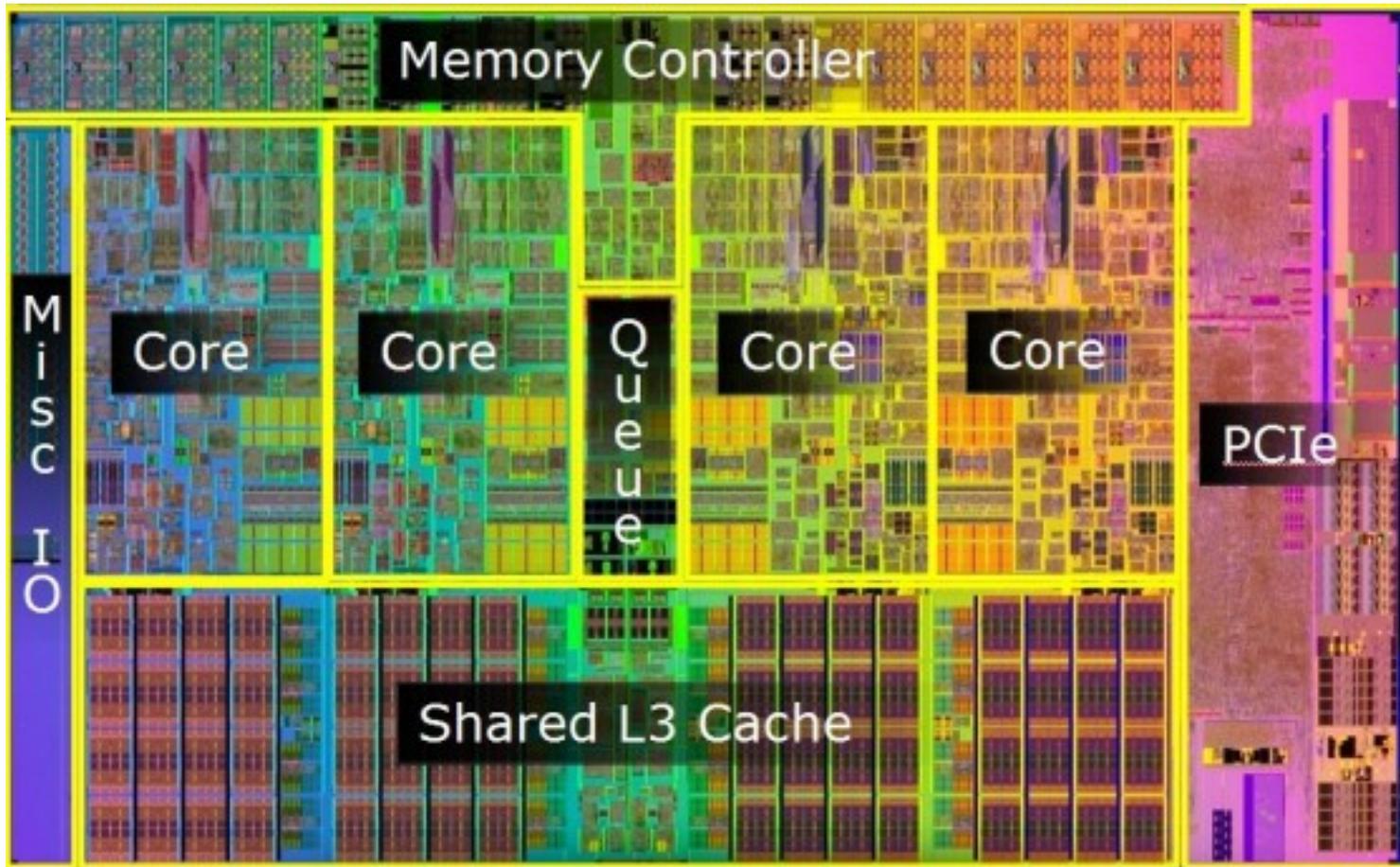
Pipeline

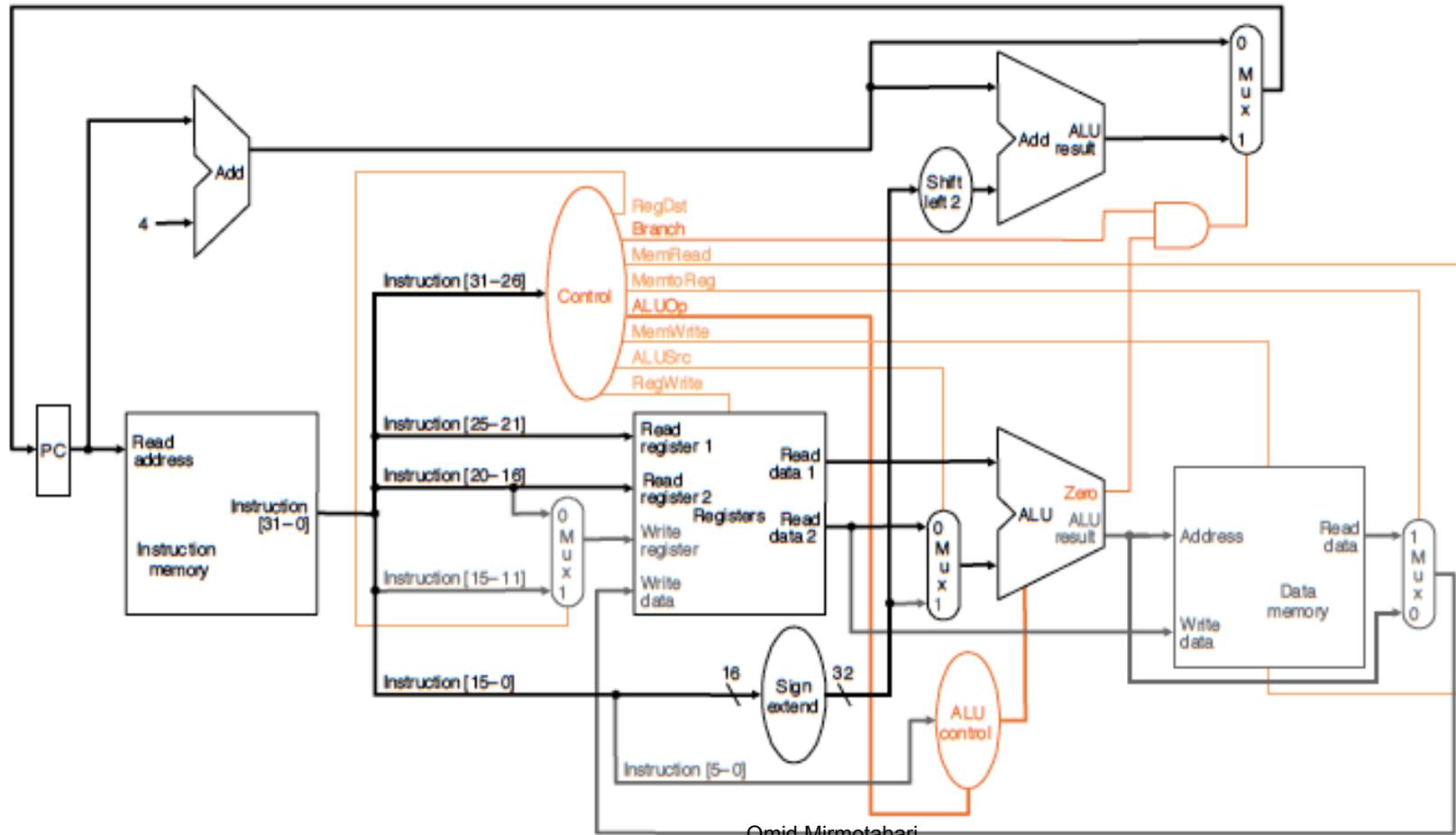
Hovedpunkter

- Oppsummering av én-sykel implementasjon
- Forbedring av én-sykel designet
- Introduksjon til pipelining
- Oppbygning av datapath med pipelining

Intel Core i7

Eksempel

Oppsummering av én-sykel implementasjon

- Høy effektivitet oppnås gjennom:
  1. Alle instruksjoner bruker én klokkesykel
  2. Operasjoner utføres samtidig ved å bruke flere identiske komponenter
  3. Instruksjonsminne og dataminne aksesseres samtidig

(1) Alle instruksjoner bruker én klokkesykel

- Klokkeperioden må være like lang som den **lengste** forsinkelsen for enhver instruksjon gjennom data-path'en
  - Resultat: Raskere instruksjoner tvinges til å bruke mer tid enn nødvendig
  - Mulig løsning: Klokke med variabel periode
  - Vurdering: Vanskelig å implementere

(2) Bruke flere identiske komponenter

- Trenger flere like komponenter som egentlig gjør samme jobb
  - Resultat: Trenger mer plass på CPU'en og øker effektforbruket
  - Mulig løsning: Endre kontroll-logikk slik at samme komponent kan brukes til flere oppgaver.
  - Vurdering: Vanskelig, umulig eller lite effektivt hvis man krever at alle instruksjoner skal ta én klokkesykel.

(3) Inst. MEM og Data MEM aksesseres samtidig

- Må kunne aksessere to forskjellig lokasjoner i samme minne-enhet samtidig.
  - Resultat: Må enten ha 2 separate minne-enheter, eller kunne adressere flere ord samtidig i én minne-enhet
  - Mulig løsning: Operere med en minne-enhet for program, og en annen for data
  - Vurdering: Lite fleksibelt ved blant annet dynamisk data-allokering, og mer plasskrevende (doble adressebusser osv)

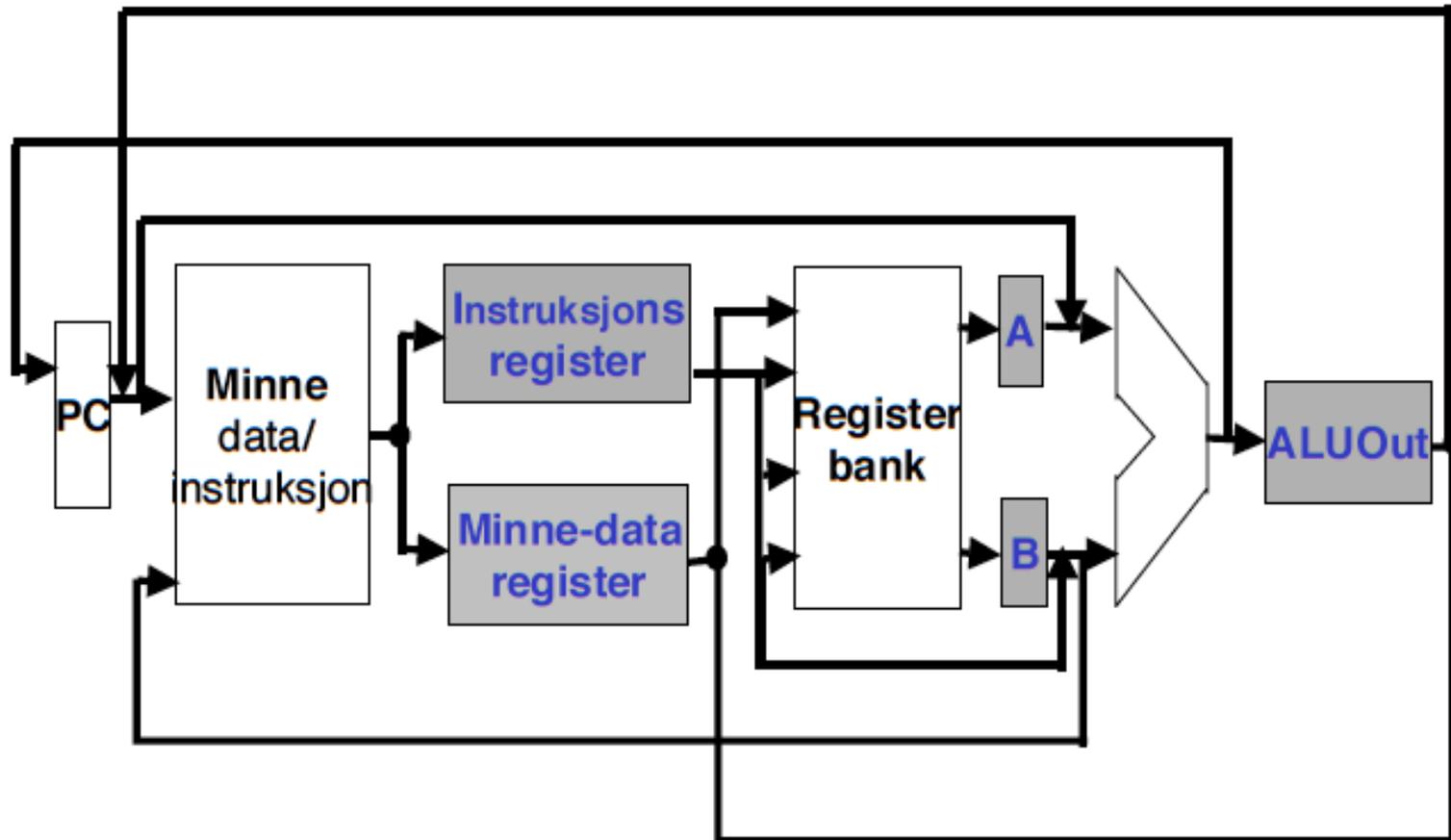
Forbedring av én-sykel designet

- Innfører to nye strategier for å øke hastighet:
  1. Multicycle
  2. Pipelining

Multicycle

- Multi-cycle bruker mer enn én klokkesykel per instruksjon hvis nødvendig
- De ulike trinnene i en instruksjon kan dele samme komponent
- Trenger ikke separat data- og instruksjonsminne
- Trenger ekstra registre for å mellomlagre data

Multi cycle

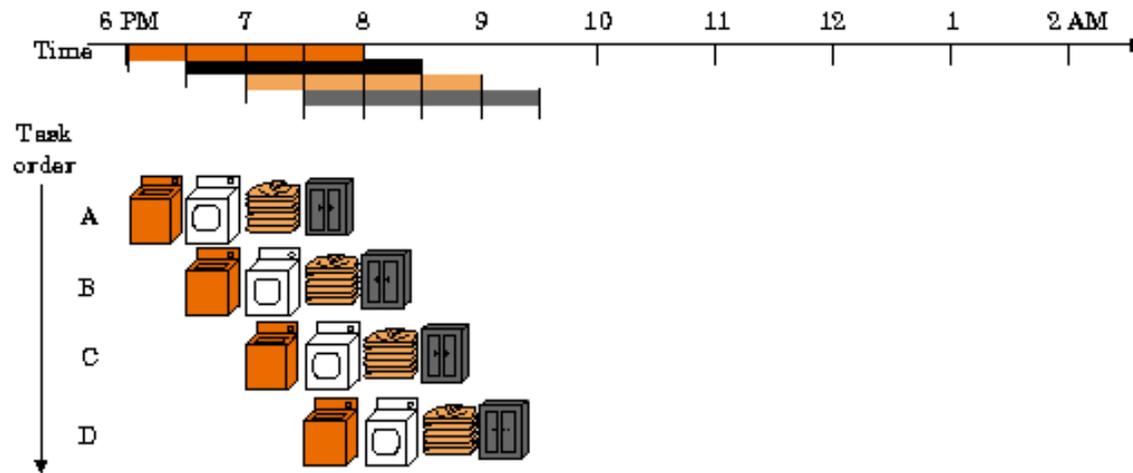
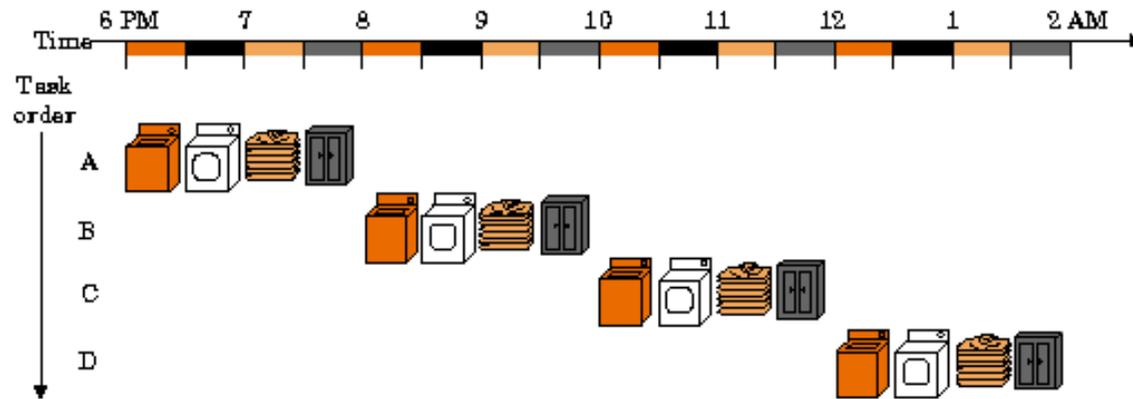

Pipelining

- Innfører samlebåndsprinsipp for eksekvering av instruksjoner
- Hver instruksjon må splittes opp i uavhengige deler (subinstruksjoner) som utføres etter hverandre
- Hver subinstruksjon kan utføres uavhengig av de andre subinstruksjonene
- Neste instruksjon settes igang før forrige instruksjon er helt ferdig.
- **NB!! Hver instruksjon tar like lang tid å utføre, men prosessoren utfører flere instruksjoner i et gitt tidsrom!**

Pipelining - Analogi

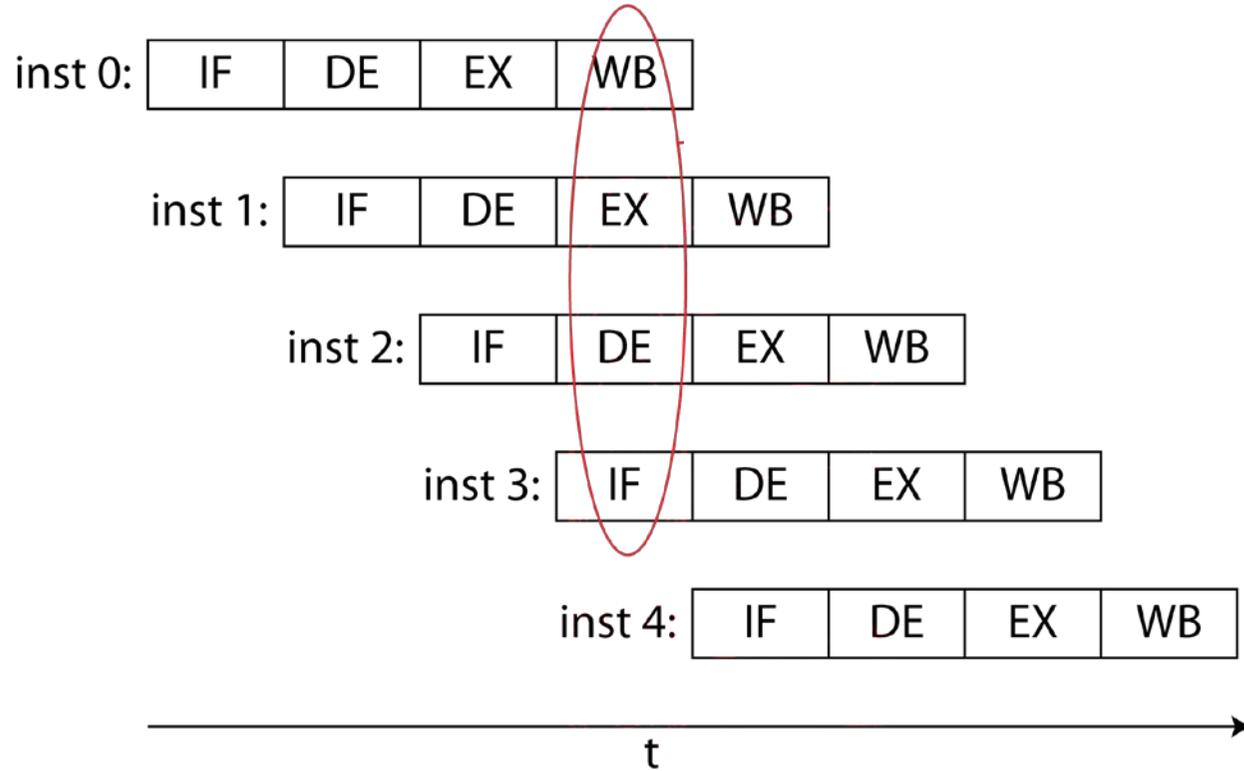
- Vasking av klær
  1. Vaske i vaskemaskin
  2. Trøke i tørketrommel
  3. Brette sammen
  4. Sette dem i skapet

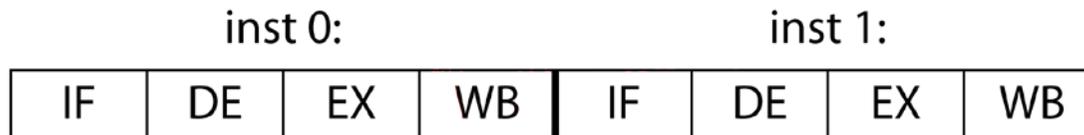
Pipelining instruksjonssett

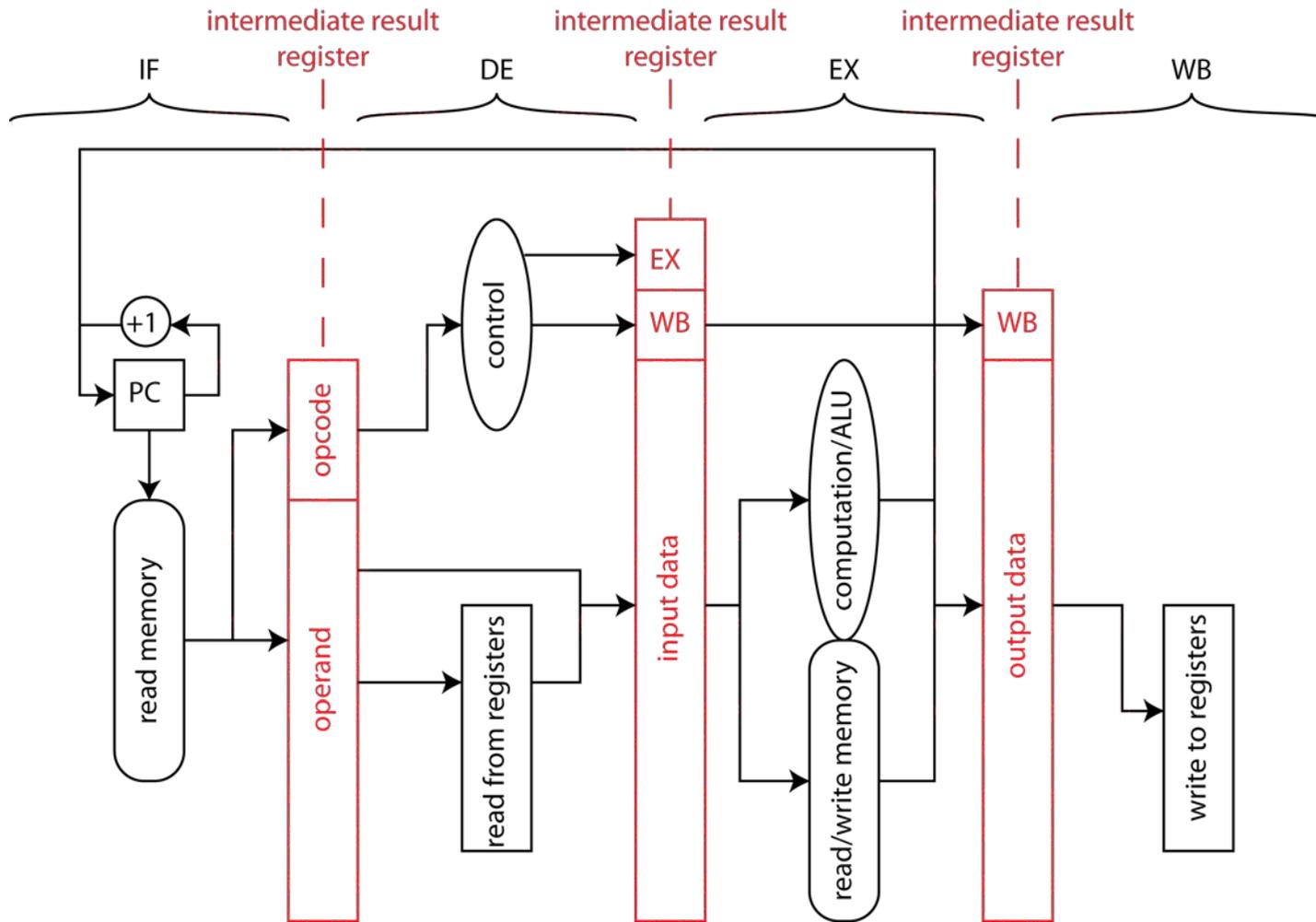
- Eksempelvis kan vi ha følgende subinstruksjoner i en pipeline
  - IF: Instruction fetch (get the instruction)
  - DE: decode and load (from a register)
  - EX: Execute
  - WB: Write back (write the result to a register)

- **PS! Read og write fra register/MEM kan gjøres i hver sin halvdel av en sykel (1/2 klokkeperiode)**

with pipelining

without pipelining

Pipeline med flere trinn

- Denne 4-trinns pipeline er den korteste som finnes for en CPU.
- Moderne CPU bruker vesentlig flere trinn
- Pentium III har 16 trinn, Pentium 4 har 31 trinn

Speed-up

- Det å ha en 4 trinns pipeline betyr ikke at man får 4 ganger raskere prosessering. Det går alltid noe tid bort til administrering av instruksjoner.

Effektiv speed-up

En k -trinns pipeline som trenger én klokkesykel pr trinn med eksekverering av n instruksjoner vil ha en speed-up på:

$$\frac{kn}{k + n - 1}$$

For veldig store programmer så vil vi nærme oss k , men dette skal vi se i neste foil hvorfor vi ikke klarer.

Komplikasjoner ved pipelining

- Til enhver tid kan det være subinstruksjoner fra opptil 4 instruksjoner i en pipeline
- Noen ganger er ikke alle subinstruksjonene gyldige
- Neste instruksjon kan ikke eksekveres rett etter hvis hopp-betingelsen slår til
- En slik situasjon kalles HAZARD. Vi har tre typer:
  1. Resource hazard
  2. Data hazard
  3. Control Hazard

Resource Hazard

- Kan oppstå hvis to subinstruksjoner i pipelinen ønsker å aksessere samme ressurs (eks minne)
  - Løsning 1: Designe slik at de ikke oppstår (!)
  - Løsning 2: Stoppe (STALL) pipelinen lenge nok til resurssen kan aksessereres sekvensielt. (lese inne en NOP?)
  - Løsning 3: Bruke lokale register som er organisert i en REGISTER FILE
  - Løsning 4: Bruke Harvard arkitekturen som har 2 separate minner for data og instruksjon.

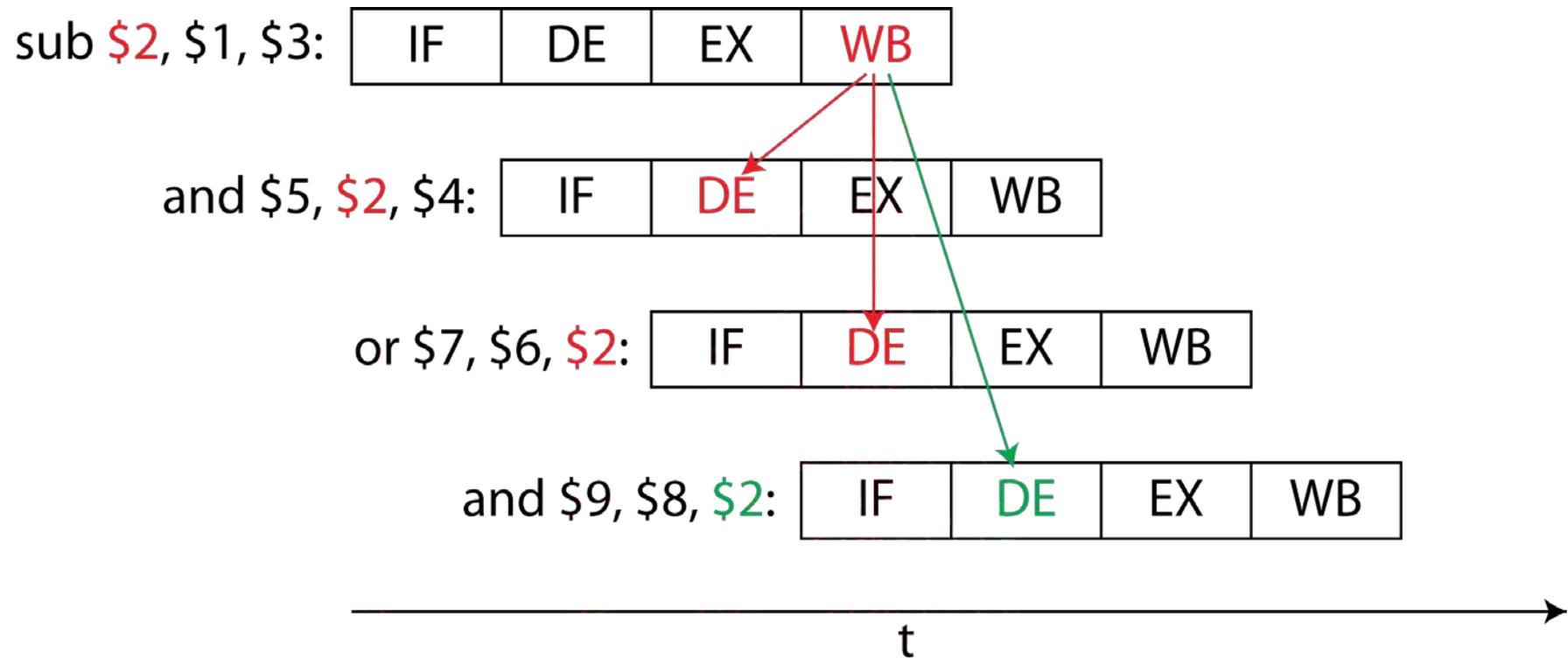
Resource Hazard

- Andre resources kan også gi hazards, litt avhengig av hvordan CPU arkitekturen er bygget opp
  - Minne
  - Cache
  - Register files
  - Busser
  - ALU
  - OSV

Data Hazard

- Data hazard oppstår fordi to forskjellige instruksjoner trenger å aksessere samme data samtidig.
- Trenger resultat fra forrige instruksjon før denne har produsert gyldig svar.

Data Hazard

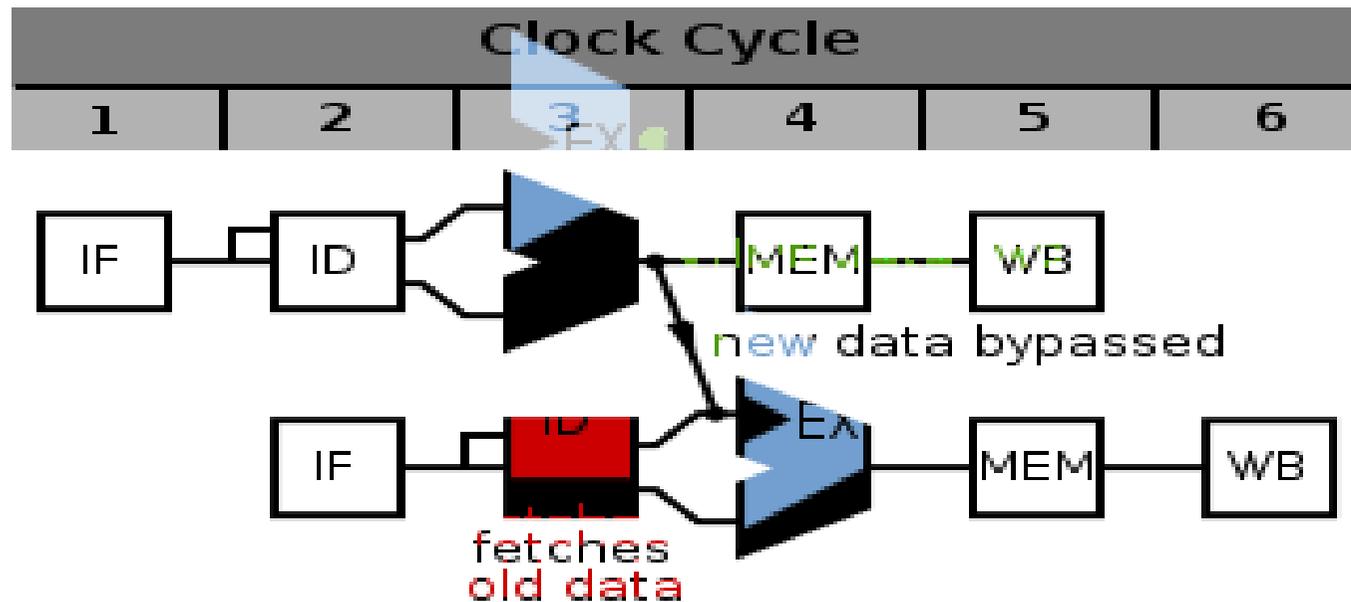
Data Hazard

- Løsning 1: Detektere avhengigheten i IF-stadiet av pipelinen for første instruksjon og stoppe (STALL) neste instruksjons EX-stadie til WB-stadiet for første instruksjon er ferdig.
- Løsning 2: Snu om på rekkefølgen av instruksjonene slik at man ikke er avhengig av instruksjon rett før i pipelinen.
- Løsning 3: Ha en snarvei (FORWARDING) i pipelinen, i dette tilfelle en direkte datapath som aktiviseres ved en hazard.

Data Hazard

Løsning 3 er bedre fordi alt skjer i hardware og ikke i kompilatoren.

Forwarding benyttes også mellom andre enheter i datapathen, feks mellom utgangen av MEM og inngangen til ALU

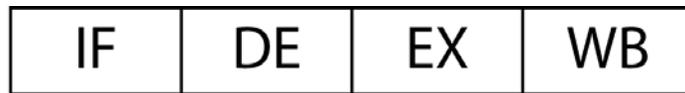

Control Hazard

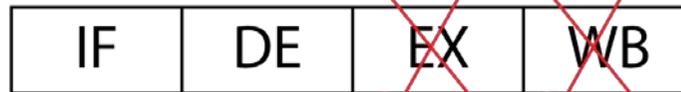
- I utgangspunktet har vi tenkt en pipeline som innhenter neste instruksjoner fortløpende. Men problemet oppstår når vi får en JUMP instruksjon. Da må vi tømme pipelinen for andre instruksjoner og lese inn den nye.

Control Hazard

4: jz 100

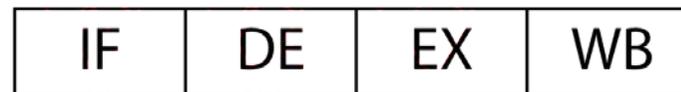
8: and \$5, \$2, \$4

12: or \$7, \$6, \$2

100: and \$9, \$8, \$2

Control Hazard

- Løsning 1: Stoppe (STALL) ikke hent inn andre instruksjoner før det er helt klart at man ikke skal hoppe.
- Løsning 2: Prøv å forutsi om man skal hoppe, eksekver som vanlig ved ikke-hopp, stop pipelinen som løsning 1 ved hopp.
- Løsning 3: Dobling av hardware for deler av pipelinen. Dette for å kunne ha to parallelle pipelines som kan inneholde begge instruksjonsadressene. Når det er klart om instruksjonen er en hopp så “flushes” den andre.